

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Лук'янова Лариса Борисівна

М.П

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ
про виконану роботу у 2020-2021 роках в рамках реалізації проекту
із виконання наукових досліджень і розробок
Психологічна підтримка літніх осіб у період карантину
(назва Проекту)

Назва конкурсу: Наука для безпеки людини та суспільства

Реєстраційний номер Проекту: 2020.01/0221

Підстава для реалізації Проекту з виконання наукових досліджень і розробок (реєстраційний номер та назва Проекту) «Психологічна підтримка літніх осіб у період карантину» 2020.01/0221

Рішення наукової ради Національного фонду досліджень України щодо визначення переможця конкурсу «Наука для безпеки людини та суспільства» протокол від 16-17 вересня 2020 року № 21.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ

Тривалість виконання Проекту

Початок – 03.11.2020 року

Закінчення – 2021 рік.

Загальна вартість Проекту – 8369422,00 грн.

Вартість Проекту по роках, грн.:

1-й рік 2121093,00 грн.

2-й рік 6248329,00 грн.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКОНАВЦІВ ПРОЄКТУ

до виконання Проекту буде залучено 11 виконавців, з них:

доктори наук 4;

кандидати наук 6;

інші працівники 1.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРАНТООТРИМУВАЧА ТА ОРГАНІЗАЦІЮ СУБВИКОНАВЦЯ ПРОЄКТУ

Грантоотримувач – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України. Код(и) КВЕД 72.20 Дослідження і експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук. Стратегічна ціль Інституту – здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з проблем безперервної освіти задля сприяння максимальному професійному й особистісному розвитку дорослої людини, забезпечення її соціальної захищеності та адаптації до швидкоплинних змін сьогодення й майбутнього. Пріоритетні напрями розвитку діяльності Інституту: педагогізація українського суспільства; законодавче, нормативно-правове, науково-методичне забезпечення та експертний супровід освіти дорослих; професійна взаємодія з державними установами і громадськими організаціями з питань розвитку освіти дорослих; співпраця з міжнародними інституціями, громадськими організаціями з проблем безперервної освіти; осучаснення інфраструктура науково-інноваційної діяльності. Посилання на веб сторінку: <http://ipood.com.ua/>.

Субвиконавець – Кравцова Тетяна Григорівна, фізична особа-підприємець, клінічний психолог, акредитований гештальт-терапевт ВСППГП. Код(и) КВЕД 70.22; 72.20; 63.99; 86.90; 74.90; 82.11; 74.30; 82.30; 73.20; 72.19; 88.99; 96.09. Стратегічні напрями наукової діяльності Дослідження особливостей і налагодження міжособистісних стосунків, в тому числі між представниками різних поколінь; профілактика та протидія насильству (у т.ч. фізичного, психологічного та економічного); психотерапія, консультування, психологічна просвіта окремих осіб та організацій. Посилання на веб сторінку: <https://www.facebook.com/tatyana.kravtsova.77/>.

4. ОПИС ПРОЄКТУ

4.1. Мета Проекту

Сприяти розвитку особистості літнього віку, яка перебуває у складних життєвих обставинах, пов'язаних з обмеженнями, зумовленими карантином.

4.2. Основні завдання Проекту

1. Створити заходи для психологічної підтримки літніх осіб та їхніх рідних: рекомендації, відеоролики, сторінки у соціальних мережах та YouTube канал.

2. Створити заходи для осіб, які професійно взаємодіють з літніми людьми і суспільства загалом з психологічної підтримки літніх осіб: семінар-практикум, вебінари і радіопередачі, навчальний посібник, конференцію, наукові публікації.

4.3. Детальний зміст Проекту:

- Сучасний стан проблеми

Ознакою сучасності є глобальне поширення хвороб, що призводить до оголошення карантину. Найбільше допомоги і підтримки потребують літні

люди, які переживають вікові життєві кризи на своєму життєвому шляху. Слід покращувати їхню життєдіяльність. У вітчизняній науці недостатньо розробляється проблематика психологічної підтримки літніх осіб, особливо в умовах, які пов'язані з зовнішніми обмеженнями.

- Новизна Проекту

Розроблено систему психологічної підтримки літніх осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, пов'язаних з зовнішніми обмеженнями; узагальнено і систематизовано наукові положення учених щодо психологічної підтримки літніх осіб. Поглиблено та уточнено поняття психологічної підтримки літніх осіб. Подальшого розвитку набули знання про шляхи і методи психологічної підтримки літніх осіб.

- Методологія дослідження

В основі дослідження є особистісно-комунікативний підхід (розвиток особистості як системи в літньому віці зумовлюється її минулим, але спрямований у майбутнє). Літня людина, яка отримує психологічну підтримку у складних життєвих обставинах, здатна адекватно аналізувати й оцінювати те, що відбувається; організовувати власний життєвий простір і час; встановлювати необхідні контакти з іншими.

5. ОТРИМАНІ НАУКОВІ АБО НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ в рамках реалізації Проекту, зокрема:

5.1. Опис наукових або науково-технічних результатів, отриманих в рамках виконання Проекту (із зазначенням їх якісних та кількісних (технічних) характеристик)

1. Брошура «10 порад літнім людям у період карантину» містить рекомендації літнім людям з подолання життєвих труднощів, зумовлених вимушеною ізоляцією, складається з 10 частин (1 др.арк.).
2. 2 буклети з рекомендаціями літнім людям та їхнім рідним (формат А4, двосторонній друк) – «Як впоратися зі стресом людям літнього віку під час пандемії COVID-19», «Як допомогти впоратися зі стресом своїм літнім батькам, близьким та знайомим під час пандемії COVID-19».
3. Наповнювані змістом сторінки у соціальних мережах Facebook (<https://www.facebook.com/project.ipood>) і Instagram (Назва сторінки – Вік обраних, або пошук за логіном project.ipood) та YouTube канал (https://www.youtube.com/channel/UC9O0KHcTiqCOuFzPjYP-GDQ?view_as=subscriber).
4. Записи 10 відеороликів для літніх осіб та їхніх родин (54 хв. 23 с.): «Як знайти внутрішній спокій, коли навколо неспокійно?», «Де шукати відповіді і підтримку в різних ситуаціях?», «Чим себе вдома зайняти, коли на вулицю виходити не можна?», «Як зберегти здоров'я і фізичну силу», «Мої діти: вони мене не розуміють», «Чому змінилися мої батьки?», «Як зробити своє життя щасливішим: мудрі поради від мудрих людей», «Як допомогти батькам, коли

у країні неспокійно?», «Я лише вдома: де і як мені поговорити?», «Як знайти спільну мову з онуками?».

5. Записи 5 вебінарів (330 хв.05 с.): «Як подолати самотність за допомогою самореалізації», «Інформаційна безпека літніх людей», «Як підтримати себе та близьку людину у важку хвилину», «Слова та їх значення: що ми говоримо та як це розуміють літні люди» «Секрети спілкування з людьми старшого покоління».
6. Записи 3 радіопередач (101 хв. 48 с.): «Когнітивні можливості людей різного віку», «Що таке «ідеальна модель старості» і чому ми так боїмося цих слів», «Проект «Психологічна підтримка літніх осіб у період карантину»».
7. Програма семінару-практикуму для осіб, які професійно взаємодіють з літніми людьми «Ефективна комунікація з літніми людьми та збереження власного психологічного здоров'я за стресових умов (пандемія COVID-19)» (0,8 др.арк.).
8. 9 сесій семінару-практикуму по 30 годин (395 учасників).
9. Навчальний посібник «Психологія людей літнього віку» (11 др.арк.) для осіб, які професійно взаємодіють з літніми людьми, містить 9 розділів.
- 10.Наукові публікації (15 статей, 6 др.арк.).
- 11.Матеріали науково-практичної конференції в електронному вигляді (11 др.арк.).

5.2. За наявності науково-технічної продукції обґрунтування її переваг у порівнянні з існуючими аналогами

Перевагами створених відеороликів, рекомендацій, вебінарів, радіопередач, сторінок у соціальних мережах та YouTube каналу, навчального посібника з психології літніх людей є те, що інформація презентована простою зрозумілою мовою людям без вищої освіти; вона містить чіткі рекомендації – що робити, зважаючи на окреслені особливості, пов'язані з обмеженнями, зумовленими карантином і вікову специфіку розвитку людини цього віку, як взаємодіяти з літньою людиною у таких умовах. Буклети, відеоролики представлена в цікавій і легкодоступній формі, містять корисну інформацію для людей літнього віку та їхніх рідних. Викладені у соцмережах пости є досить інформативними і лаконічними, що дозволяє швидко сприйняти і засвоїти інформацію. Перевагами рекомендацій (брошури і буклетів) є доступність і традиційний вигляд контенту (у друкованому вигляді), що сприятиме ширшому охопленню та інформуванню цільової аудиторії різного віку. Передача інформації через відеоролики як канал інформації дає змогу охопити більшу кількість цільової аудиторії; відео забезпечує взаємодію навіть з найпасивнішою частиною аудиторії. Упровадження семінарів-практикумів і навчального посібника, дозволить ознайомити осіб, які професійно взаємодіють з літніми людьми, але не мають необхідної професійної підготовки з психологічними особливостями та особливостями психологічної підтримки цих людей. Це дозволить їм краще розуміти літніх клієнтів, яким вони надають різні професійні послуги і гармонізувати їхню міжособистісну взаємодію.

5.3. Практична цінність отриманих результатів реалізації Проєкту для економіки та суспільства

Літні люди отримали необхідну інформацію зрозумілою для них мовою про те, що робити у складних ситуаціях, зумовлених наявними обмеженнями, як зберігати у них спокій і позитивний емоційний стан, як взаємодіяти з іншими людьми, як наповнити смыслом своє життя. Родина, близькі літньої людини, особи, які надають їй різні професійні послуги отримали інформацію про те, що відбувається з літньою людиною і як їй можна допомогти літній людині у складних умовах життя, пов'язаних із обмеженнями, зумовленими карантином, як потурбуватися про себе.

5.4. Опис шляхів та способів подальшого використання результатів виконання Проєкту в суспільній практиці

Рекомендації для літніх осіб далі будуть поширюватися серед них. Записи відеороликів та вебінарів будуть доступні для перегляду, зокрема, розміщені на створених сторінках у соцмережах і в YouTube. Програма семінарів-практикумів та навчальний посібник будуть поширюватися серед осіб, які професійно взаємодіють з літніми людьми. Можливе подальше проведення семінарів-практикумів для осіб, які професійно взаємодіють з літніми людьми у межах планової діяльності виконавців за основним місцем роботи та/або за рахунок фінансування з інших джерел. Навчальний посібник з психології літніх людей може використовуватися при підготовці соціальних робітників, працівників, реабілітологів, медичних працівників до роботи з людьми віку пізньої дорослості.

Примітка: Анотований звіт не повинен містити відомостей, заборонених до відкритого опублікування

Науковий керівник Проєкту

Головний науковий співробітник відділу андрагогіки,
доктор психологічних наук, професор,
Коваленко О. Г.

(підпись)